

Motion till riksdagen 2024/25:528

av **Gudrun Brunegård (KD)**

Konfliktmineraler och deras offer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kvinnors utsatthet liksom deras betydelse i fredsprocesser i konfliktområden och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i högre grad ta tillvara civilsamhället i arbetet mot handeln med konfliktmineraler och i stödet för de människor som drabbas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klassificera kobolt som en konfliktmineral och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Könsrelaterat våld mot kvinnor och flickor tenderar att öka kraftigt i konflikt- och katastrofsituationer. Det sker bland annat i form av sexuella övergrepp, där våldtäkt kan användas som strategisk krigsföring i syfte att demoralisera fienden och civilbefolkningen. FN framhåller dessutom att sexuellt våld riskerar att förlänga konflikter och öka antalet flyktingar.

Kraftfulla åtgärder mot sexuella övergrepp och könsrelaterat våld måste därför vidtas och integreras i internationella humanitära insatser. Kunskapen bland de humanitära aktörerna om det sexuella våldet i krig och konflikt behöver fortsätta att stärkas, men det är också nödvändigt att verka mot mekanismerna bakom det sexualiserade våldet, vilket i många fall bottnar i etniska konflikter eller territoriell kontroll över eftertraktade mineraler.

Sida har en viktig uppgift att säkerställa att det finns finansiering till verksamheter för att hjälpa och rehabilitera kvinnor som har utsatts för grova våldtäkter, såväl fysiskt och psykiskt som socialt, exempelvis likt den vård som Nobels fredspristagare dr Denis Mukwege bedriver på Panzisjukhuset i Demokratiska republiken Kongo (DR Kongo).

Det finns forskning som visar att fredsprocesser där kvinnor funnits med vid förhandlingsbordet blir mer hållbara. Sverige bör fortsätta att främja arbetet med

kvinnor, fred och säkerhet genom insatser på FN-nivå liksom via våra svenska myndigheter.

Problematiken med handeln med konfliktmineraler och deras inverkan på barns och kvinnors hälsa och välbefinnande bör vidare belysas. I DR Kongo arbetar såväl barn som vuxna under slavliknande och hälsovådliga former i gruvor som producerar mineraler, vilka sedermera exporteras ut ur landet. Dessa barn förhindras därigenom att gå i skolan. Kontrollen över mark och naturtillgångar är en av drivkrafterna bakom den blodiga konflikt som rasat i landets östra delar sedan 1990-talet, där de stridande parterna konsekvent använt massvåldtäkter som vapen.

2017 antog EU en förordning som reglerar användningen av guld, tenn, tantal och volfram med ursprung i konfliktdrabbade områden. Att förordningen inte omfattar handel med kobolt, som är en viktig komponent i de litiumjonbatterier som finns i bland annat mobiltelefoner, bärbara datorer och bilar, har rönt kritik från många håll. Det är nu hög tid att verka för att så görs.

Sverige behöver därför agera för att EU inkluderar även kobolt i de reglerade mineralerna. Vi menar vidare att civilsamhällets roll i arbetet med att motverka handel med konfliktmineraler behöver stärkas.

Gudrun Brunegård (KD)